

TOIMENPIDEALOITE 59/2007 vp

Pikaluottotoiminnan käytäntöjen muuttaminen

Eduskunnalle

Pikaluotot, eli pikavipit ovat yleistyneet voimakkaasti viimeisen parin vuoden aikana. Pikavippejä tarjoavien yritysten ja niitä ottavien kuluttajien määrä on kasvanut merkittävästi. Kuka tahansa voi perustaa pikaluottoja tarjoavan yrityksen, sillä toiminta ei ole luvanvaraista tai valvonnalaista.

Pikaluotoilla tarkoitetaan yleensä muutaman sadan euron suuruisia, alle kolmeksi kuukaudeksi otettavia kulutusluottoja, joihin ei tarvita mitään vakuuksia. Näitä pikavippejä tarjotaan ja myönnetään usein matkapuhelimen ja internetin kautta. Tämä aiheuttaa sen, että pikaluottoja saatetaan ottaa toisen henkilön nimissä, esimerkiksi alaikäiset ovat ottaneet luottoja vanhempiensa matkapuhelimella.

Osa pikaluottojen ottajista ajautuu maksuvaikeuksiin, sillä pikavipeistä peritään todella suuria korkoja. Pahimmillaan muutaman sadan euron tekstiviestilainan korko nousee tuhansiin prosentteihin. Pikaluoton hinta ilmoitetaan usein koron sijasta käsittely- ja toimituskuluina, ja niiden määrä muunnettuna todelliseksi vuosikorkoksi kohoaa helposti hyvin korkeaksi.

Pikavippejä ei myöskään markkinoida reilusti, sillä mainonnassa kuluttajille jätetään usein kertomatta luoton todellinen vuosikorko. Tämä on mahdollista, koska nykyinen laki ei velvoita ilmoittamaan luoton todellista vuosikorkoa silloin, kun markkinoidaan pientä tai lyhytaikaista luottoa. Tämä vaikeuttaa merkittävästi lainanhakijan mahdollisuuksia verrata pikaluoton hintaa muun kulutusluoton hintaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriön teettämän vuoden 2006 lopussa julkaistun selvityksen mukaan nuoret aikuiset, eli 18—29-vuotiaat käyttävät pikavippejä ja muita kulutusluottoja muun muassa ruokaan, velkojen maksuun sekä huomattavasti myös päihteisiin ja juhlimiseen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön selvityksen mukaan yli puolet pikavippiin turvautuneista on ottanut lyhytaikaista kertaluottoa useammin kuin kolmesti. Pikaluottoa ottavat keskimääräistä useammin työttömät, yksinhuoltajat ja pienituloiset, joiden kuukausitulo on alle 1 500 euroa. Sen sijaan muita kulutusluottoja käytetään kaikissa tuloryhmissä ja työmarkkina-asemissa. Työttömillä, pienituloisilla ja yksinhuoltajatalouksilla toiseksi tyypillisin pikalainan käyttökohde on ruoka ja sen jälkeen velkojen tai niiden korkojen takaisinmaksu.

Oikeusministeriöön on asetettu työryhmä, joka etsii parhaillaan keinoja puuttua pikavippien ongelmiin. Työryhmällä on aikaa vuoden 2008 marraskuun loppuun asti valmistella lakimuutoksia. Tämä on kuitenkin aivan liian pitkä aika odottaa lainsäädännön muuttamista. Nyt tarvitaan hallitukselta nopeita toimia pikaluottobisneksen aiheuttamien ongelmien ratkaisemiksi, sillä jokainen kuukausi lisää ylivelkaantuneiden taloudellista ahdinkoa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin pikaluottotoiminnan muuttamiseksi siten, että pikaluottoja tarjoavilla yrityksillä

on rekisteröintipakko, pikaluottojen myöntäminen on luvanvaraista toimintaa ja pikaluottoja antavat yritykset ovat Rahoitustarkastuksen valvonnassa. Lisäksi pikaluottojen tarjoajien on ilmoitettava luoton todellinen vuosikorko kaikessa mainonnassaan, pikaluottojen myöntämisajasta on rajattava pois illat ja yöt, jotta luottoja ei voi myöntää ympäri vuorokauden, ja pikaluoton antajilla on velvollisuus tunnistaa lainanhakija, jolloin pikavipin ottaminen toisen henkilön nimissä estetään. Pikaluoton otosta muodostuville erilaisille käsitte-

ly-, toimitus- ja muille kuluille määritellään myös kohtuullinen kulukatto, ja alun perin lyhytaikaiseksi tarkoitettua korkeaa korkoa ei saa periä edelleen, jos takaisinmaksu viivästyy. Samoin pikaluottojen todelliselle vuosikorolle tulee määritellä kohtuullinen korkokatto, joka voi esimerkiksi olla sama kuin korkolain mukainen viivästyskorko eli Suomen Pankin viitekorko (joka on 4,25 prosenttia ajalla 1.7.—31.12.2007) lisättynä korkolain mukaisella 7 prosenttiyksiköllä, eli tällä hetkellä korkokatto olisi 11,25 prosenttia.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2007

Paavo Arhinmäki /vas